

Betreft: Bomenplan Arnhem

3 november 2019, Arnhem

Aan de Gemeenteraad van Arnhem.

Beste raadsleden,

Eind augustus 2018 maakte het College van Burgemeester en Wethouders bekend dat zij een nieuw bomenbeleid wil ontwikkelen samen met de stad. Nu veertien maanden later heeft het College een Bomenplan ter vaststelling aan u gestuurd. **Het Bomenplan is echter nog onvolledig en niet af.** Het plan is bovendien totaal **niet SMART geformuleerd** (Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch en Tijdgebonden).

Er staan vooral intenties in en daarom gebeurt er voorlopig nog **nagenoeg niets** om de noodzakelijke veranderingen door te voeren. Nog steeds geen concrete planvoorbereiding en budget reservering om meer bomen te planten, geen aanpak om hitte plekken in de stad te verminderen met bomen aanplant, geen maatregelen om de ecologische omgeving voor bomen te verbeteren en te beschermen, geen ecologisch verantwoord maaibeleid rondom bomen, geen bescherming van planten, bloemen, insecten rondom bomen, etc.

De makers van het Bomenplan schrijven na veertien maanden "Dit Bomenplan is een **kaderplan**, een plan op hoofdlijnen." ¹

De Arnhemse ambitie en aanpak

De makers van het gemeentelijke Bomenplan hebben als uitgangspunt dat het Bomenplan gezien kan worden als een aanvulling op de Groenvisie 2017-2035.² Oftewel men realiseert zich nog steeds niet dat de condities enorm zijn veranderd. We leven niet meer in een tijd dat we met wat aanpassingen wel goed zullen landen in 2035. We moeten ons veel meer bewust zijn dat **de flora en fauna in de stad en in de Arnhemse bossen en landgoederen ernstig worden bedreigd en al verstoord worden door opwarming van de aarde en met veel te hoge stikstof- en CO²- gehalten.**³ De verdroging van de bossen wordt bijvoorbeeld steeds meer een probleem. Dit verklaart direct waarom wij steeds bij de beleidsmakers aandringen op spoed en op doortastende en concrete maatregelen voor de vergroening van de stad en de bescherming van de natuurgebieden rondom Arnhem.

¹ Pagina 7 Bomenplan

² Pagina 5 Bomenplan

³ Pagina 9 het Bomenplan hanteert het begrip klimaatverandering. Klimaatverandering is er echter altijd. We hebben te maken met een veel te grote klimaatopwarming !

In het bijgaande Programma van Eisen geven we aan wat er ons inziens inhoudelijk moet veranderen aan het beleidsplan. **Wij vragen aan u** om in een motie vast te leggen dat het voorgestelde Bomenplan met spoed **gewijzigd moet worden** door het College.

Ophouden met treuzelen en meer gaan doen:

Bijvoorbeeld: Al in **november 2018** vroeg de werkgroep Behoud Bomen Arnhem aan het College van B & W om een inventarisatie te maken op welke plekken en straten meer bomen aangevuld kunnen worden in de stad. In het Bomenplan **november 2019** staat dat men aan het **onderzoeken** is waar meer bomen gepland kunnen worden!

De betrokkenen zijn gehoord, maar inspraak op het plan was NIET mogelijk.

Het College van B & W en de gemeenteraad hebben op 18 december 2018 vastgesteld dat er een **interactief** proces met de stad georganiseerd moest worden. En dat samen met de stad een Bomenplan waar **draagvlak** voor is ontwikkeld zou worden. Sinds maart 2019 hebben veel organisaties en bewoners van de stad ideeën en voorstellen ingebracht in vijf bijeenkomsten, in e-mails, via de website en brieven. De gemeente zelf maakte in die periode echter geen enkel inhoudelijk voorstel of planidee bekend. Deze bijeenkomsten werden eind mei door de ambtelijke projectgroep plotseling **zonder overleg** afgebroken. Het projectteam heeft daarna, vier maanden lang, geen enkel inhoudelijk bericht aan de deelnemers van het “participatie proces” gestuurd. In die vier maanden had men een flink aantal conceptvoorstellen wel bekend kunnen maken! De ambtelijke projectgroep heeft pas op het allerlaatste moment op 27 september jl. de gemeentelijke ideeën en voorstellen bekend gemaakt aan de deelnemers. Op 3 oktober werd een informatie avond gehouden en de sluitingsdatum voor reacties was 6 oktober. Kortom een absurd **korte reactie tijd van slechts 10 dagen** voor de bewoners van de stad! Daarom heeft de ambtelijk projectgroep **niet voldaan** aan haar opdracht.

Programma van Eisen voor de verbetering van het voorgestelde Bomenplan

1. Het Bomenplan van de Gemeente moet SMART geformuleerd zijn, dus Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch en Tijdgebonden.

2. Maatregelen bevatten om de ecologische omgeving voor bomen in de stad te verbeteren en te beschermen:

- a. Een strook beplanting rondom de bomen niet meer kaal maaien (stambescherming).
- b. beleid om meer bladafval te laten
- c. Ook gewone bomen beschermen en niet alleen monumentale bomen.
- d. Maatregelen om de bodem rondom bomen met haar wortelstelsel meer te beschermen, met name bij bouw- en rioleringswerken.
- e. Maatregelen om insecten, kleine dieren, vlinders en bijen in de bomen, groen en plantstroken meer te beschermen. Ook meer struiken tussen bomen laten groeien.

3. Het Bomenplan moet proactief worden in de Arnhemse situatie t.o.v. de opwarming van de aarde :

- a. Gerichtte aanpak voor de hitte-locaties in de stad met aanplant van bomen;
- b. Maatregelen treffen om het verdrogen van bomen in de stad en de bossen te verminderen;
- c. Een programma voor de aanplant van meer bomen in de stad realiseren. Eveneens bewoners, instellingen en bedrijven stimuleren meer bomen aan te planten;
- d. Een herplantplicht van meerdere jonge bomen instellen, indien een grote boom wordt omgezaagd in de openbare ruimte. De extra herplant kan op andere locaties in de stad worden uitgevoerd.
- e. Een budget voor de aankoop van landbouwgrond aan de randen van Arnhem voor het planten van bomen of het uitbreiden van bossen opnemen. In de bosranden staan zo nu en dan kleine percelen landbouwgrond tussen bospercelen al te koop.

4. Het Bomenplan zal meer ambitie voor de stad moeten inzetten:

- a. Aantallen voor de realisatie van meer bomen en voor meer monumentale bomen opgeven. Er moet budget komen voor de extra aanplant van bomen;
- b. Herstel voor beeldbepalende lanen in de stad, zoals de Zijpendaalseweg en de Janssingel opnemen;
- c. Een aanpak voorschrijven van de hitteplekken in de binnenstad en wijken, zoals Presikhaaf en het Broek;
- d. Een structurele verhoging van het onderhoud- en beheerbudget voor bomen in de stad, parken en bossen instellen;
- e. Aanleg en stimulering van meer voedselbossen in Arnhem opnemen;
- f. Voldoende extra budget reserveren om deze ambities in de stad te realiseren.

5. Het Bomenplan moet de bomen in de stad, de parken en de bossen meer beschermen.

- a. De nieuwe Omgevingsvisie zal voldoende waarborgen moeten bevatten voor de bescherming van de bomen in de openbare en particuliere sector.
- b. In een aantal bestemmingsplannen worden de bomen te weinig beschermd. Er dient onderzocht te worden welke bestemmingplannen dit zijn. Dit moet verbeterd worden in de nieuwe vast te stellen Omgevingsvisie.
- c. Arnhemmers zijn belanghebbend bij ingrepen en veranderingen in **Stadsparken**. Het hanteren van een grens van 100 meter woonafstand hiervoor is onjuist, omdat deze parken voor alle Arnhemmers zijn aangelegd en worden onderhouden.
- d. Er moet een herplantplicht voor het kappen van bomen in de openbare ruimte worden opgenomen.
- e. Evenementen in de parken moeten sterk verminderen. Nu worden te vaak de bomen(wortels) beschadigd. De vele pleinen in de stad zijn hier veel beter geschikt voor.
- f. Een ambtelijke afdeling moet verantwoordelijk worden gesteld voor de implementatie en de handhaving van het Bomenplan.

6. Aanpak van het disfunctioneren van de ODRA

Het disfunctioneren van de ODRA in de vergunningsprocedures moet opgeheven worden. Dit disfunctioneren komt doordat de ODRA teveel “op afstand van Arnhem” functioneert. Een Arnhemse inhoudelijke afweging ontbreekt teveel en te vaak. Er moet een Arnhemse afweging voorafgaande de ODRA procedure worden toegevoegd. Het Arnhemse oordeel van het gemeentebestuur moet de ODRA opvolgen in haar beoordeling en advies.

7. De invoering van een kapvergunning met als doel gezonde bomen in Arnhem te beschermen (+ de CO2 reductie en schaduwwerking door bomen in de stad te bevorderen).

a. Het voorgestelde Bomenplan maakt onvoldoende duidelijk dat bomen in Arnhem beschermd moeten worden in verschillende eigendom situaties en op terreinen met functies die met elkaar verschillen. Dit maakt een verschillende aanpak in het vergunningensysteem noodzakelijk. Onderscheiden moet worden: a. bomen en bossen van de gemeente, b. bomen en bossen van particuliere instellingen en bedrijven, c. bomen in tuinen van woningen en gebouwen met een woonbestemming.

b. Het Bomenplan stelt een meldingsplicht voor, maar op **het negeren** van die meldingsplicht staat geen sanctie. Overigens vinden wij dat die meldingsplicht kosteloos moet zijn en moeten bewoners van Arnhem gemakkelijk met iemand op het stadhuis hierover kunnen praten. Als de meldingsplicht niet gaat werken, gaat het vergunningensysteem ook niet werken en maakt de gemeente zich ongeloofwaardig in de stad.

c. De gemeente onderzoekt of zij voor de verplanting van bomen, die uit particuliere tuinen en terreinen moeten worden verplant, een bijdrage kan leveren. Of dat zij op andere wijze hier aan kan meewerken (door bijvoorbeeld mogelijkheden te bieden voor het planten van geschikte bomen in het door de gemeente voorgestelde “weesbos”).

d. Het (nieuwe) vergunningensysteem en de meldingsplicht voor het kappen van bomen moeten in de nog vast te stellen Omgevingsvisie gewaarborgd worden.

e. Bomen die eigendom zijn van de gemeente mogen alleen gekapt worden met een vergunning en tevens dient een herplantingsplicht hiervoor te gelden. Voor het kappen van grote bomen **voor het herstel van zichtlijnen** moet de gemeente een kapvergunning aanvragen bij het bestuur van de Gemeente, zoals ook de fungerende bestemmingsplannen voorschrijven.

8. Er moet een communicatieplan voor de stad gemaakt te worden als onderdeel van het Bomenplan.⁴ Dit treedt inwerking zodra het Bomenplan is vastgesteld.

- a. Veel bewonersgroepen in Arnhem zijn betrokken bij de bomen in Arnhem. De gemeente moet met spoed een plan maken op hoe zij deze groepen wil informeren en op welk wijze ze wil communiceren over de uitwerking en de implementatie van het Bomenplan en haar maatregelen. De gemeentelijke beheer afdeling van de bomen en het groen moet via een **telefonisch spreekuur** direct benaderbaar zijn en niet alleen via de centrale meldkamer van het stadhuis, waar men langdurig in de wacht wordt gezet en maar af moet wachten of er wel iemand de telefoon kan aannemen.
- b. In de beginfase (met name in het eerste en tweede jaar) zal een aantal malen geëvalueerd moeten worden hoe het gaat met de implementatie en de uitwerking van het Bomenplan.
- c. Veel Arnhemmers hebben ideeën en voorstellen ingeleverd per mail/brief/website. Deze moeten nog steeds beantwoord door het Projectteam c.q. de Gemeente Arnhem. Het niet beantwoorden is in strijd met de regels van zorgvuldige inspraak. Zo is bijvoorbeeld, de brief van de Werkgroep Behoud Bomen Arnhem, die verstuurd hebben naar de Gemeente en het projectteam, waarin zij acht constructieve voorstellen doen, niet beantwoord. Een slecht begin **verstoort de communicatie** voor een goede uitvoering van het Bomenplan.

9. Er dient een educatie plan samen met de natuur instellingen, verenigingen en scholen gemaakt te worden om de kennis over de ecologische betekenis van bomen in de stad te vergroten en hoe men bomen beter kan laten groeien en beschermen.

En vooral verder aan de slag.

Wij hopen dat u als Raad het College van Burgemeester en Wethouders aanspoort het voorgestelde Bomenplan met spoed te verbeteren. De **voorbereiding** van de uitvoeringsplannen kan en moet nu starten. Graag willen we door de gemeente op de hoogte worden gehouden en in de gelegenheid worden gesteld hieraan bij te dragen.

Met vriendelijke groet
namens de Arnhemse Bomenbond

Joost Blasweiler, Anne Ferwerda, Kristine Ram

De Arnhemse Bomenbond is een samenwerkingsverband van:

Bloei! In Arnhem, Actievoerders voor de bomen in Arnhem, Natuur en Milieu Schuytgraaf, Werkgroep Behoud Bomen Arnhem, Stichting EDSP ECO , Aktie Redactie Bomen en Bos, Stichting Arnhems Peil, Belangengroep Bomen en Biodiversiteit Arnhem e.o.

⁴ Dit stond al als opdracht in de nota Bomenplan van het gemeenteraad besluit in december 2018 !